
Lansare de carte

Apariție recentă, în 2012, la Editura Economică:

“Produsul Intern Brut al României 1862-2000, Serii statistice seculare și argumente metodologice”, două volume.

Volumul I: Produsul intern brut 1862-2000, Sinteza seriilor de timp a indicatorilor globali, pe secțiuni temporale

Volumul II: Produsul intern brut 1862/1947, Calcule detaliate și metode de constituire a seriilor de indicatori pe activități - resurse

Autor: **prof. univ. dr. Victor Axenciuc**, Academia Română - Institutul de Economie Națională.

Lucrarea **“Produsul Intern Brut al României 1862-2000”** s-a realizat pe baza unei bogate bibliografii, grupată de autor în: surse teoretice, metodologie, istorice, surse analitice, statistice, monografie, ramuri și surse periodice.

Lansarea celor două volume s-a organizat la Banca Națională a României.

În **volumul I** (574 pagini), autorul prezintă, după Prefață și Cuvânt introductiv, patru secțiuni (A, B, C, D) cu referire la: Sinteza generală a seriilor statistice, Sinteze de calcule ale indicatorilor globali, Calcule de conversie a venitului național în produsul intern brut, Calcule de compatibilizare în prețuri comparabile. În continuare, sunt prezentate: Studii de arhivă și cercetări inedite, metodologie și informație statistică referitoare la produsul intern brut (Addenda).

Într-o Notă introductivă, autorul precizează: “în Addendă oferim cititorului, îndeosebi specialistului în domeniu, un grup de studii și documente ca argumente metodologice și informații statistice pentru complinirea înțelegerii cercetării asupra produsului intern brut al României”

Din Fondul de arhivă al Institutului Național de Statistică, se prezintă: Venitul național al României în anul 1938; Produsul social, cheltuielile materiale și venitul național al României (calcule sumare pentru anii 1859, 1900, 1912, 1938), Modificări structurale în venitul național al României în urma celui de-al Doilea Război Mondial, Venitul național al RS România pe anul 1965 în dolari (calcul experimental), Calculul produsului intern brut și al venitului național în anii 1971-1973 (după metodologia ONU), Venitul național și produsul intern brut 1970-1973 (metodologia ONU, după metoda repartiției), Venitul național al României pe anul 1973 (în sferă lărgită), perfecționarea metodei de calcul a principalilor indicatori valorici ai economiei naționale, Analiza pe bază de bilanț a rezultatelor economico-

financiare în anul 1979, Recensământul clădirilor și locuințelor din anul 1930 (date statistice reconstituite), indicii de prețuri din perioada 1862-1947.

Profesorul Axenciuc face numeroase precizări importante, printre care: “o valoare deosebită prezintă studiul lui N. Georgescu-Roegen, referitor la Venitul Național al României din anii postbelici (1945-1946) pe care l-am reprodus după Analele Institutului de Statistică din acea perioadă”.

În **volumul II** (876 de pagini), regăsim un număr de 17 Situații de sinteză a indicatorilor produsului intern brut 1862-1947 și două Anexe cuprinzând date și informații privind populația probabilă a Statului român, pe medii (raportată la suprafața țării, în perioada 1860-2000).

În capitole se prezintă calculul valorii adăugate brute în activitățile agricole și forestiere, industrie, construcții, transporturi, comerț interior și internațional; activitățile bancare și de asigurări; administrație publică și apărare, învățământ, sănătate, cultură și asistență socială; venitul ipotetic al locuințelor în proprietate (chiria imputată), personalul casnic angajat, profesiunile libere.

Remarcăm interesul conducerii Băncii Naționale a României pentru organizarea lansării lucrării, eveniment de la care prezentăm **Cuvântarea președintelui Institutului Național de Statistică.**

*Stimate domnule Guvernator,
Onorată asistență,
Doamnelor și domnilor,*

În ultimii ani, Banca Națională a României și-a câștigat și consolidat reputația de a fi inițiatorul și gazda unor evenimente științifice și culturale care, evident, transcend misiunea sa oficială, dar nu sunt mai puțin benefice afirmării spiritualității românești. Iar manifestarea de astăzi nu va face, sunt convins, decât să confirme această tradiție.

Într-adevăr, participăm la lansarea unei lucrări, “**Produsul intern brut al României 1862-2000, Serii statistice seculare și argumente metodologice**”, elaborată de unul dintre cei mai prodigioși cercetători ai devenirii economice a României, profesorul Victor Axenciuc, un om care și-a consacrat, practic, întreaga carieră profesională studierii și aducerii la cunoștința publicului a informațiilor statistice ce ilustrează, din perspectivă istorică, dezvoltarea socio-economică a țării.

Este, așa cum scriam și în textul de deschidere a lucrării, lansată astăzi, pe care mi-a făcut o deosebită plăcere să o prefățez, atât ca reprezentant al statisticii oficiale, cât și ca profesor, o carte eveniment, pe cât de impresionantă, ca anvergură și complexitate, pe atât de fascinantă prin maniera în care reușește

să stârnească un interes din ce în ce mai captivant pe măsură ce-i parcurgi fiecare capitol sau secțiune în care este structurată.

Ea reprezintă indubitabil un studiu comprehensiv, care, prin amplitudinea și acuratețea sa, prin profunzimea înțelegerii și logica impecabilă a concluziilor și, nu în ultimul rând, prin limpezimea verbului, se așază, fără nicio exagerare, în galeria ilustră a lucrărilor enciclopedice relevând faptele cele mai semnificative ale devenirii unei națiuni. Ne aflăm în fața unei lucrări care, dincolo de evaluările apreciative emise mai înainte, mă pune în postura dificilă în încercarea de a o putea amplasa într-o zonă sau alta, într-un domeniu sau într-o sferă de cercetare științifică anume, pentru că ea este în același timp un amplu compendiu documentar, un vast studiu metodologic, bazat pe concepte coerente și soluții pertinente, un ansamblu al unei diversități de operații și calcule excelent construite, și, ca obiectiv asumat, o bază de date și o analiză economică temeinică, de excepțională valoare. Lucrarea are virtutea și este capabilă să ne ofere astăzi imaginea în date statistice a drumului parcurs de România, din perspectivă istorică, a unei perioade lungi de timp, de aproape un secol și jumătate. Cele două volume, însumând aproape 1500 de pagini, suscită un interes legitim încă de la început, așa zice chiar odată cu citirea titlului de pe copertă, ceea ce-l face, atât pe cititorul obișnuit, cât, mai ales, pe cercetătorul avizat să se aplece asupra ei în încercările lor de a-i percepe, pe cât le stă în putință, conținutul, a pătrunde sensul și relevanța conceptului metodologic și, mai apoi, de a-și apropia interpretarea corectă a arsenalului datelor din lucrare, pe care l-aș numi corolarul întregului demers științific. Și unii, referindu-mă la cititorii obișnuiți, dornici să afle cât mai mult din ceea ce reprezintă trecutul și prezentul și poate însemna viitorul României și alții, avându-i, de această dată în vedere pe cei, desigur, mai puțini la număr dar, beneficiind de privilegiul de a fi implicați nemijlocit în diferite domenii ale cunoașterii, citind sau studiind lucrarea își pun printre altele o serie de întrebări, precum: *Ce l-a determinat pe profesor să abordeze și să întreprindă un demers atât de temerar și atât de plin de dificultăți și de neprevăzut?; De ce a recurs la Produsul Intern Brut pentru a caracteriza procesul de dezvoltare a țării?; De ce și-a extins cercetarea asupra unei secvențe de timp atât de mari, structurate în serii istorice de date, pe secțiuni temporale? Cum a reușit să se documenteze și să identifice sursele de date și, mai ales, cum s-a descurcat în condițiile regretabilei lipse a datelor, imputabilă atât generațiilor trecute, cât și generației noastre, celei de astăzi, de cercetători, economiști și statisticieni?; În sfârșit, care au fost soluțiile metodologice și procedurile utilizate pentru a crea serii de timp ale Produsului Intern Brut coerente, comparabile și demne de încredere?*

Răspunsurile la aceste întrebări ni le oferă însuși profesorul Axenciuc.

Domnia sa ne arată încă de la început că a întreprins studiul pornind de la importanța și necesitatea cunoașterii uneia dintre cele mai relevante probleme de structură și dinamică a evoluției economice a României, prin prisma indicatorilor sintetici ai acesteia. La această aserțiune de ordin motivațional aș adăuga faptul incontestabil că a fost nevoie de asumarea conștientă de către profesor a unui efort creator imens căruia i-a dedicat mai bine de 40 de ani de intensă activitate, încununată printr-un succes ilustrat de o lucrare ce nu-și are, după părerea mea, un egal în cercetarea economică și statistică, înscriindu-se la loc de frunte printre operele de profil ale științei și cercetării economice, realizate la nivel național și în plan internațional în domeniu. Într-un mod inspirat, profesorul Axenciuc a ales Produsul Intern Brut pentru a-și clădi pe baza sa un fundament solid și sigur de caracterizare a evoluției economice a țării ținând seama că prin sfera de cuprindere și puterea de caracterizare acest indicator este, cel puțin până în prezent, singurul capabil să sintetizeze, într-un agregat complex, diversitatea activităților productive, ale celor privind consumul de bunuri și servicii și ale procesului de acumulare al societății. Ca urmare, construirea seriilor de date ale PIB pe o extensie atât de mare în timp nu putea fi realizată și nici n-a fost concepută prin vreun model simplu, prin algoritmi sau coeficienți aplicabili la valori globale ale indicatorului vizat, ci a fost nevoie să recurgă la studii și calcule diferențiate, ca semnificație și specificitate, pentru diferitele ramuri de activitate și, în cadrul lor, pe variate domenii în funcție de componenta valorii adăugate ale sectoarelor instituționale. Toate aceste demersuri au impus cercetătorului economist și, de-acum încolo și statistician, cu asentimentul dumneavoastră, omului de știință, Victor Axenciuc, nu numai identificarea și valorificarea de surse documentare metodologice și tehnice ci și abordarea în spirit creator a unor concepte noi fără de care scopul atât de ambițios n-ar fi putut să fie atins. Sunt demne de relevat modul în care Victor Axenciuc a folosit sistemul conturilor naționale ca osatură metodologică de bază a calculului PIB, soluțiile adoptate pentru translatările efectuate în scopul trecerii de la calculul Venitului Național realizat pentru perioada planificată centralizat în conformitate cu Sistemul Producției Materiale (SPM) la Sistemul Conturilor Naționale, utilizarea creativă cu adaptări meritoase a Proiectului de Comparare Internațională cu elementul său esențial, de conversie a PIB din lei în dolari internaționali, pe baza parității puterii de cumpărare (PPC) ca unitate de exprimare a valorilor PIB pe total și pe locuitor. Apoi, se cuvin a fi relevate sistemul și metodele de calcul a indicilor de prețuri pentru recalcularea indicatorului din prețuri curente în prețuri comparabile și multe altele pe care îmi este greu să le reproduc în condițiile limitei de timp și, desigur a necesității unei aprofundări mai ample a lucrării. În orice caz,- nu pot să nu mă opresc și asupra faptului

că profesorul Axenciuc și colaboratorii săi au găsit timpul necesar și au avut voința și disponibilitatea, precum și capacitatea de a reconstitui datele Recensământului Clădirilor și Locuințelor din anul 1930 lucrare ce n-a putut fi terminată ca urmare a vicisitudinilor acelor vremuri și care n-a fost abordată nici în vremuri mai bune de instituția statistică, succedată în diverse forme și sub diferite denumiri, până astăzi.

Este, cred, una dintre trăsăturile morale meritorii ale omului Axenciuc, un savant deloc preocupat de propriul renume, care, cu modestie și dragoste față de semenii, a înțeles că adevărata valoare a cercetătorului se confirmă prin ea însăși, prin eforturi, fapte concretizate în lucrări ca cea pe care o lansăm astăzi. Lucrare, care prin rezonanța și ecoul pe care-l are deja, se relevă ca o adevărată epopee întrunind fațete diverse într-o simbioză marcând descrierea prin date subsumate sintetic PIB-ului pentru întoarcerea în timp asupra cursului istoriei noastre, pe de o parte, și investigația statistică de factură istorică și prevalent actuală, prin valoarea inestimabilă a demersului științific de cunoaștere, întreprins de profesorul Victor Axenciuc. Și, fiindcă Victor, îmi permiteți domnule profesor să mă adresez astfel ca semn de prețuire și prietenie ce vi le port, ai găsit de cuviință să mulțumiți tuturor, inclusiv mie personal, pentru sprijinul pe care, într-un fel sau altul vi l-am acordat, reprezentând, totuși, o modestă contribuție, să așez lucrurile la adevărata lor valoare. Noi suntem aceia, vorbesc în numele meu și al colegilor mei, care trebuie să vă mulțumim, asigurându-vă de înalta noastră prețuire.

În încheiere, doresc încă o dată să-l felicit pe autor, domnul profesor Victor Axenciuc, pentru minunatul dar pe care ni l-a făcut astăzi, umplând un gol pe care l-am resimțit cu toții, mai ales noi statisticienii pentru a vă fi atașat indisolubil prin munca și devoțiunea dumneavoastră misiunii statisticii academic-universitare și a statisticii oficiale românești.

Permiteți-mi să mulțumesc și să felicit totodată, Banca Națională a României, personal pe domnul Guvernator academician Mugur Isărescu, pentru nobila sa aplecare spre a încuraja și susține asemenea proiecte. Și, desigur, nu în ultimul rând, Editura Economică, ce și-a făcut un bun obicei, de a tipări lucrări de asemenea valoare, și în asemenea condiții grafice, punând mai presus de câștigul financiar, aportul la avuția de spirit a societății.

La Mulți ani, Domnule Profesor.
La Mulți Ani, tuturor
Prof. univ. dr. Vergil Voineagu